

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av 11 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av 11 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (RP 27/2020 rd): Ärendet har remitterats till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Eeva Vartio, arbets- och näringsministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- social- och hälsovårdsministeriet
- Folkpensionsanstalten
- Norra Karelen arbets- och näringsbyrå
- Nylands arbets- och näringsbyrå
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- STTK rf
- Akava ry
- Finlands näringsliv rf
- Arbetslöshetskassornas Samorganisation r.f.

Inget yttrande av

- Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en temporär ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Betalning av arbetslöshetsförmån till en permitterad förutsätter på motsvarande sätt som i nuläget att den permitterade anmäler sig som arbetssökande till arbets- och näringsbyrån och att det ges ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om hans eller hennes rätt till arbetslöshetsförmån. Avsikten är att den permitterade ska ha rätt till arbetslöshetsförmån trots företagsverksamhet eller studier. En-

Betänkande AjUB 3/2020 rd

ligt förslaget kvarstår de permitterades skyldighet att i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa ta emot arbete som arbetsgivaren erbjuder.

Denna ändring är temporär och ska under pandemin covid-19 stödja tryggheten av de permitterades utkomst och göra genomförandet av systemet med utkomstskydd för arbetslösa smidigare särskilt inom arbets- och näringsbyråerna.

Lagen avses träda i kraft den 1 april 2020 och gälla till den 31 juli 2020. Lagen tillämpas på permitterade vars permittering har börjat den 16 mars 2020 eller därefter.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

I Kina utbröt i början av 2020 en epidemi av den smittsamma sjukdomen covid-19, som orsakas av ett nytt coronavirus. Sjukdomen spred sig snabbt utanför Kina. Den 16 mars 2020 konstaterade statsrådet i samverkan med republikens president att det råder undantagsförhållanden i landet på grund av coronaviruset.

Coronavirusepidemin och åtgärderna för att begränsa den har lett till en situation där företagens ekonomiska villkor och därmed också förutsättningar för att erbjuda arbete har försämrats kraftigt på kort tid. Det har bland annat lett till en exceptionellt snabb ökning av antalet permitteringar.

Arbetsmarknadens centralorganisationer Finlands näringsliv, Kommunarbetsgivarna KT, FFC rf, STTK rf och Akava ry lade den 18 mars 2020 fram ett förslag till regeringen om åtgärder för att trygga företagsverksamheten, sysselsättningen och försörjningen i den ekonomiska kris som coronaviruset orsakar. Organisationerna föreslog bland annat åtgärder för att sänka sysselsättningskostnaderna, göra arbetslagstiftningen flexibla och samtidigt förbättra den sociala tryggheten för löntagare som blivit arbetslösa eller permitterade.

För de permitterade är det viktigt att få arbetslöshetsförmånerna för permitteringstiden utan obefogat dröjsmål. Det snabbt ökandet antalet permitteringar i den exceptionella situation som epidemin orsakat kan likväl äventyra arbets- och näringsbyråernas servicekapacitet och därmed också genomförandet av systemet med utkomstskydd för arbetslösa, och risken för att kapaciteten försvagas ytterligare ökar om en stor del av personalen vid byråerna insjuknar i covid-19.

Syftet med propositionen är att trygga de permitterades försörjning och göra verkställigheten av systemet för utkomstskydd för arbetslösa smidigare under covid-19-epidemin. I propositionen föreslås det att den som permitterats den 16 mars 2020 eller senare ska ha rätt till arbetslöshetsförmån trots företagsverksamhet eller studier. Ett villkor för betalning av arbetslöshetsförmån till en permitterad ska liksom i nuläget vara att den permitterade anmäler sig som arbetssökande till arbets- och näringsbyrån och att det ges ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om hans eller hennes rätt till arbetslöshetsförmån. Enligt förslaget kvarstår de permitterades skyldighet att i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa ta emot arbete som arbetsgivaren erbjuder.

Betänkande AjUB 3/2020 rd

Det föreslås att den temporära lagen ska gälla till den 31 juli 2020. Lagförslaget är en del av ett paket som också innefattar ändringar i arbetslagstiftningen och lagstiftningen om utkomstskydd för arbetslösa. De ändringar i arbetslagstiftningen som gäller underlättande av permittering har fastställts gälla till den 30 juni 2020. Arbetsmarknadsorganisationerna har betonat att förslagen till förbättring av utkomstskyddet för arbetslösa bör vara i kraft lika länge. Utskottet anser dock att giltighetstiden för lagen om utkomstskydd för arbetslösa fram till 31.7.2020 behövs för att den anhopning av utkomstskyddsärenden för permitterade arbetstagare som föranleds av coronavirusituationen ska hinna handläggas vid arbets- och näringsbyråerna. När det gäller lagen om utkomstskydd för arbetslösa är det fråga om hur länge det finns behov av att avvika från det nuvarande förfarandet med undersökning av de arbetskraftspolitiska förutsättningarna. Utskottet anser att denna fråga inte har något samband med hur länge arbetsgivaren har rätt att permittera en arbetstagare på de villkor som anges i den temporära lag som föreslås samtidigt med denna proposition (RP 26/2020 rd).

FÖRSLAG TILL BESLUT

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 27/2020 rd utan ändringar.

Helsingfors 27.3.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anna Kontula vänst
vice ordförande Katja Taimela sd
medlem Kim Berg sd
medlem Tuomas Kettunen cent
medlem Antti Kurvinen cent
medlem Rami Lehto saf
medlem Niina Malm sd
medlem Anders Norrback sv
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Arto Satonen saml
medlem Riikka Slunga-Poutsalo saf
medlem Sofia Virta gröna
ersättare Hussein al-Tae sd
ersättare Noora Koponen gröna
ersättare Matias Marttinen saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marjaana Kinnunen.